

Förvaltning: Samhällsbyggnadsförvaltningen

Bygg- och miljönämnden

Handläggare: Anita Sjöstrand

Beteckning:

Naturminne Bok i Uddared

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden föreslås förklarar en bok, *Fagus sylvatica*, med tillhörande markområde enligt bilaga som naturminne, på fastigheten UDDARED 1:10, Marks kommun, med stöd av 7 kap 10 § Miljöbalken.

Uddaredsboken november 2023, foto Anita Sjöstrand

Syfte

Syftet med naturminnet är att bevara boken för framtiden samt stärka den livsmiljö som boken utgör för ett stort antal vanligt och sällsynt förekommande arter.

Beslut om föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturminnet beslutar Bygg- och miljönämnden med stöd av 7 kap 5, 6 och 10 §§ MB samt 4 § förordningen om områdesskydd om följande föreskrifter.

1. Det är förbjudet att avverka eller på annat sätt skada boken och dess rotsystem inom markering på kartan. Föreskriften gäller även om boken har dött. Naturvårdande åtgärder eller beskärning av grenar som utgör risk får utföras av naturvårdsförvaltaren.
2. Det är förbjudet att utföra grävning, anläggningsarbeten eller liknande inom det område som utgör naturminne. Tunga fordon, upplag eller annat som kan skada rötterna får inte förekomma inom naturminnet.
3. Området under trädkronan ska hållas fritt från annan framträdande vegetation, dvs buskar och träd högre än en meter. Markägaren har att tåla att naturvårdsförvaltaren håller området fritt från sådan växtlighet.
4. Marks kommun har rätt att inom naturminnet sätta upp informationsskyltar.
5. Om boken dör, faller omkull eller behöver fällas ska den ligga kvar på plats tills dess den helt brutits ner. Grenar som hamnar utanför naturminnesområdet får kapas och placeras inom naturminnesytan. Om betesdjuren får svårt att komma åt att beta på grund av för mycket grenar, så är det tillåtet att en del grenar kapas och läggs på annan plats än inom naturminnesområdet. Huvudsaken är att stammen får vara kvar och att det inte växer igen runt den.
6. Marks kommun är förvaltare av naturminnet. Naturminnet ska märkas ut enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Föreskrifterna ska inte utgöra ett hinder för naturminnets skötsel.

Sammanfattning av ärendet

Marks kommun driver ett LONA-projekt om skyddsvärda träd. Som en del av projektet ska kommunen utse tio naturminnen för långsiktigt skydd bland de grävsta exemplaren av respektive trädslag ek, bok, lind, ask, lönn, alm, samt de grävsta och mest märkvärdiga av ytterligare trädslag.

Analys och slutsatser

Bakgrund

Nuvarande fastighetsägare Robert Olsson kontaktade förvaltningen med önskemål om att skydda trädet för att hedra och uppfylla Hans Johanssons önskan, som "i yngre åren" planterade tre bokar han hämtat i Skene Skog. Detta finns uppgifter om från ett laga skifte 1860, där det uppges att Hans Johansson vid tidpunkten är 77 år och alltså föddes

1783. Idag finns ett av dessa träd kvar. Om boken planterades i slutet av 1700-talet eller i början av 1800-talet skulle det innebära att den är drygt 225 år.

Bedömning och motivering

Boken växer nedanför berget i södra delen av fastigheten Uddared 1:10. På platsen är det idag nötbete, vilket är fortsatt önskvärt, då det bidrar till att hålla marken öppen under trädet. Boken är till synes vital. Den finns med i kommunens naturdatabas som ett särskilt skyddsvärt träd och mäter idag 382 cm i omkrets i brösthöjd, det vill säga en diameter på ungefär 121 cm. Det placerar trädet bland de tio grövsta kända bokarna i kommunen. Att det dessutom finns belägg för trädets ålder på över 200 år och med en önskan från Hans Johansson att bevara trädet är ytterligare skäl till att skydda det som naturminne. Naturminnesområdet är cirka 900 kvm, markerad med grön ring på beslutskartan. Inom naturminnesområdet står idag två äldre byggnader.

Då förslaget om att skydda trädet har kommit från fastighetsägaren själv och att fastighetsägaren i förväg skriftligen godkänt förslaget, samt att naturminnesområdet helt är belägen inom fastigheten, krävs inte föreläggande om yttrande enligt 24 § förordningen om områdesskydd.

Förslaget har skickats på samråd och remiss enligt bifogad samrådsredogörelse.

Underlag för beslut

Handlingar som ingår i beslutet:

Skrivelse - Samrådsredogörelse

Förslag Översiktskarta naturminne Uddared.pdf

Förslag Beslutscharta Naturminne Uddaredsboken.pdf

Malin Bexell

Förvaltningschef

Kennet Jonsson

Miljöchef

Denna tjänsteskrivelse har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Upplysningar

Detta beslut kan överklagas hos Länsstyrelsen i Västra Götalands län. Hur ni överklagar framgår av bilagan *Hur man överklagar nämndens beslut*.

Beslut skickas till:

Beslut delges till: Fastighetsägare

NAT.2024.40
2024-06-18

Beslut skickas till: Länsstyrelsen Västra Götaland, Naturvårdsverket, Teknik- och servicenämnden, Kinna Naturskyddsförening, Naturskyddsföreningen i Mark, Skene-Örby Hembygdsförening, Kennet Hansson, Naturvårdsombud Örby

Beslutskopior skickas till: Lantmäterimyndigheten

Bilagor:

Underlag för beslut (se ovan)